Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MACIEJ SZPUNAR
prednesené 8. júla 2021 [1]

Vec C-422/20

RK
proti
CR

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Oberlandesgericht Köln (Vyšší krajinský súd Kolín nad Rýnom, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v občianskych veciach – Uznávanie – Dedenie a európske osvedčenie o dedičstve – Právomoc v prípade voľby práv – Odmietnutie vykonávania právomoci skôr konajúcim súdom“

I. Úvod

1. Článok 4 nariadenia (EÚ) č. 650/2012 [2], nazvaný „Všeobecná právomoc“, stanovuje, že „právomoc konať vo veci celého dedičstva majú súdy členského štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti“. Kritérium stanovené v tomto ustanovení na určenie súdnej právomoci zodpovedá kritériu stanovenému v článku 21 ods. 1 tohto nariadenia, nazvaného „Všeobecné pravidlo“, na určenie rozhodného práva pre celé dedičstvo.

2. Súlad týchto kritérií umožňuje vo všeobecnosti zabezpečiť dodržiavanie zásady súladu medzi *ius* a *forum*, [3] na ktorú odkazuje odôvodnenie 27 nariadenia č. 650/2012. V tomto odôvodnení sa uvádza, že ustanovenia tohto nariadenia sú navrhnuté tak, aby zabezpečili, že orgán, ktorý koná v dedičskej veci, bude vo väčšine prípadov uplatňovať svoje vnútroštátne právo.

3. Článok 22 ods. 1 nariadenia č. 650/2012 umožňuje zvoliť si právo štátu, ktorého je osoba štátnym príslušníkom v čase voľby alebo v čase úmrtia, ako právo, ktorým sa bude riadiť celé dedičstvo. Takáto voľba pritom môže spochybniť túto zásadu súladu medzi *ius* a *forum*. Toto nariadenie však stanovuje mechanizmy na zabezpečenie dodržiavania uvedenej zásady aj v súvislosti s voľbou rozhodného práva. Konkrétne zo znenia článku 6 písm. a) v spojení s článkom 7 písm. a) uvedeného nariadenia vyplýva, že súdy členského štátu, ktorého právo si zvolil zosnulý, majú rozhodovaciu právomoc, pokiaľ skôr konajúci súd odmietol vykonávať svoju právomoc na žiadosť niektorého z účastníkov konania.

[1] Jazyk prednesu: francúzština.

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 2012, s. 107).

[3] Pozri návrhy, ktoré som predniesol vo veci Oberle (C-20/17, EU:C:2018:89, bod 104).

4. Tieto ustanovenia sú podstatou druhej prejudiciálnej otázky preloženej Súdnemu dvoru v prejednávanej veci, ktorou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či a prípadne v akom rozsahu je odmietnutie vykonávania právomoci súdom členského štátu, ktorý začal konať skôr v dedičskej veci, záväzné pre následne konajúci súd iného členského štátu.

5. V súlade s požiadavkou Súdneho dvora sa tieto návrhy obmedzia na analýzu tejto otázky.

II. Právny rámec

6. Článok 6 nariadenia č. 650/2012, nazvaný „Odmietnutie vykonávať právomoc v prípade voľby práva“, v písm. a) stanovuje:

„Ak je právny poriadok, ktorý si zosnulý zvolil na vyporiadanie svojho dedičstva podľa článku 22, právnym poriadkom členského štátu, konajúci súd podľa článku 4 alebo článku 10:

a) môže na žiadosť niektorého z účastníkov konania odmietnuť vykonávať právomoc, ak sa vzhľadom na praktické okolnosti dedičskej veci, ako napríklad obvyklý pobyt účastníkov a miesto, kde sa nachádza majetok, ktorý je predmetom dedičstva, domnieva, že súdy členského štátu zvoleného právneho poriadku sú vhodnejšie na konanie v dedičskej veci...“

7. Článok 7 tohto nariadenia, nazvaný „Právomoc v prípade voľby práva“, v písm. a) stanovuje:

„Súdy členského štátu, ktorého právny poriadok si zvolil zosnulý podľa článku 22, majú právomoc konať v dedičskej veci, ak:

a) predtým konajúci súd odmietol vykonávať právomoc v rovnakej veci podľa článku 6;“

8. Článok 22 uvedeného nariadenia, nazvaný „Voľba práva“, vo svojom odseku 1 stanovuje, že „osoba si môže za rozhodné právo, ktorým sa bude spravovať dedenie jej celého dedičstva, zvoliť právny poriadok štátu, ktorého je v čase voľby alebo úmrtia štátnym príslušníkom“.

9. V článku 83 ods. 4 toho istého nariadenia sa uvádza, že „ak bol právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti urobený pred 17. augustom 2015 v súlade s právnym poriadkom, ktorý by si zosnulý bol býval mohol zvoliť v súlade s týmto nariadením, tento právny poriadok sa považuje za právny poriadok zvolený za rozhodné právo pre dedenie“.

III. Skutkový stav, konanie a prejudiciálne otázky

10. Po smrti svojho manžela 9. marca 2017 CR požiadala Amtsgericht Düren (Okresný súd Düren, Nemecko) o vydanie vnútroštátneho osvedčenia o dedičstve, ako aj európskeho osvedčenia o dedičstve, a to na základe spoločného závetu spísaného podľa nemeckého práva v roku 1990, ktorým sa CR a jej manžel navzájom určili za jediných dedičov. Posledné obvyklé bydlisko zosnulého bolo v Španielsku.

11. RK, brat zosnulého, vzniesol námietku proti žiadosti CR.

12. Rozhodnutím z 20. decembra 2017 Amtsgericht Düren (Okresný súd Düren) žiadosti CR vyhovel.

13. Na základe odvolania, ktoré podal RK, vnútroštátny súd, Oberlandesgericht Köln (Vyšší krajinský súd Kolín nad Rýnom, Nemecko), zrušil toto rozhodnutie z dôvodu, že v súlade s kritériom „obvyklého pobytu“ zosnulého v čase jeho smrti majú v zmysle článku 4 nariadenia č. 650/2012 právomoc len španielske súdy.

14. Dňa 29. apríla 2019 obdržala CR uznesenie Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 3 d'Estepona (Súd prvého stupňa č. 3 Estepona, Španielsko), z ktorého vyplýva, že tento súd na žiadosť žalobcu rozhodol „nevydať rozhodnutie vzhľadom na to, že nemecké súdy sú vhodnejšie na konanie v dedičskej veci, a z dôvodu praktických okolností, ako je obvyklý pobyt CR, a skutočnosti, že väčšina dotknutého majetku sa nachádza v Nemecku“.

15. CR podala novú žiadosť o vydanie osvedčení o dedičstve vo forme notárskej zápisnice z 29. augusta 2019, spolu s predložením tohto uznesenia, na Amtsgericht Düren (Okresný súd Düren). Uznesením z 19. februára 2020 tento súd opätovne vyhovel žiadosti CR, pretože považoval svoju medzinárodnú právomoc za preukázanú, keďže španielsky súd, na ktorý sa obrátila CR, odmietol vykonávať svoju právomoc na základe článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012.

16. Odvolaním proti uzneseniu z 19. februára 2020 RK opäť namietal proti tomuto rozhodnutiu a vec bola postúpená vnútroštátnemu súdu.

17. Za týchto okolností Oberlandesgericht Köln (Vyšší krajinský súd Kolín nad Rýnom) rozhodnutím z 28. augusta 2020, ktoré bolo Súdnemu dvoru doručené 8. septembra 2020, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je na účely odmietnutia vykonávať právomoc zo strany súdu, ktorý začal konať skôr podľa článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012 nevyhnutné, aby tento súd výslovne vyhlásil, že odmieta vykonávať svoju právomoc, alebo môže stačiť aj implicitné vyhlásenie, ak z neho prostredníctvom výkladu možno vyvodiť, že tento súd odmietol vykonávať svoju právomoc?

2. Je súd členského štátu, ktorého právomoc má vyplývať zo skutočnosti, že súd iného členského štátu, ktorý začal konať skôr, odmietol vykonávať svoju právomoc, oprávnený overiť, či boli splnené podmienky pre rozhodnutie skôr konajúceho súdu podľa článku 6 písm. a) a článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012? V akom rozsahu je rozhodnutie skôr konajúceho súdu záväzné?

   Konkrétne:

   a) Je súd členského štátu, ktorého právomoc má vyplývať zo skutočnosti, že súd iného členského štátu, ktorý začal konať skôr, odmietol vykonávať svoju právomoc, oprávnený overiť, či si poručiteľ platne zvolil rozhodné právo členského štátu podľa článku 22 nariadenia č. 650/2012?

   b) Je súd členského štátu, ktorého právomoc má vyplývať zo skutočnosti, že súd iného členského štátu, ktorý začal konať ako prvý, odmietol vykonávať svoju právomoc, oprávnený overiť, či na skôr konajúcom súde podal niektorý z účastníkov konania žiadosť, aby tento súd odmietol vykonávať svoju právomoc podľa článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012?

c) Je súd členského štátu, ktorého právomoc má vyplývať zo skutočnosti, že súd iného členského štátu, ktorý začal konať skôr, odmietol vykonávať svoju právomoc, oprávnený overiť, či skôr konajúci súd oprávnene dospel k záveru, že súdy členského štátu zvoleného právneho poriadku sú vhodnejšie na konanie v dedičskej veci?

3. Uplatňujú sa článok 6 písm. a) a článok 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012, ktoré vychádzajú z predpokladu o voľbe rozhodného práva ‚podľa článku 22', aj v prípade, ak si poručiteľ v závete spísanom pred 17. augustom 2015 výslovne ani implicitne nezvolil rozhodné právo, pričom rozhodné právo pre dedenie môže vyplývať len z ustanovenia článku 83 ods. 4 nariadenia č. 650/2012?"

18. Pripomienky predložili CR, španielska a talianska vláda, ako aj Európska komisia. Vo veci sa nekonalo pojednávanie.

IV. Analýza

A. Úvodné poznámky k druhej otázke a k jej cieľu

19. Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípade, ak súd členského štátu, ktorý začal konať v dedičskej veci skôr, odmietne vykonávať svoju právomoc podľa článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012, môže následne konajúci súd podľa článku 7 písm. a) tohto nariadenia overiť, či boli v čase prijatia rozhodnutia o odmietnutí vykonávania právomoci splnené podmienky stanovené v tomto prvom ustanovení.

1. O podmienkach uvedených v druhej prejudiciálnej otázke

20. V úvodnej časti druhej otázky vnútroštátny súd vo všeobecnosti odkazuje na podmienky uvedené v článku 6 písm. a) a v článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012. V tejto otázke sa však zameriava na tri konkrétne podmienky, ktoré musia byť splnené, aby skôr konajúci súd mohol odmietnuť vykonávať svoju právomoc v prospech súdov členského štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom. Konkrétnejšie, druhá otázka, ktorá je rozdelená na tri podotázky, sa týka toho, či tieto posledné uvedené súdy môžu overiť po prvé, či sa skôr konajúci súd správne domnieval, že právo tohto členského štátu bolo zvolené alebo sa považuje za zvolené pre dedenie, po druhé, či niektorý z účastníkov konania podal žiadosť podľa článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012 na súd, ktorý začal konať skôr, a po tretie, či sa skôr konajúci súd správne domnieval, že súdy tohto členského štátu sú vhodnejšie na konanie v dedičskej veci.

21. Hoci je pred týmito tromi podotázkami uvedené slovo „predovšetkým", ďalšie skutočnosti, ktoré môžu byť relevantné z pohľadu následne konajúceho súdu podľa článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012, však nie sú predmetom otázok vnútroštátneho súdu.[4] Z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania totiž vyplýva, že pokiaľ ide o druhú otázku, vnútroštátny súd obmedzuje jej rozsah na podmienky, ktoré uvádza v rovnakých podotázkach.

[4] Konkrétne vnútroštátny súd nežiada Súdny dvor, aby určil, či súdy členského štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom, môžu overiť, či mal skôr konajúci súd právomoc podľa článku 4 alebo článku 10 nariadenia č. 650/2012, alebo či rozhodnutie prijaté skôr konajúcim súdom patrí do pôsobnosti tohto nariadenia, ani to, aby určil, či odmietnutie vykonávania právomoci podľa článku 6 písm. a) uvedeného nariadenia má účinky vo vzťahu ku každému konaniu týkajúcemu sa dedičstva po určitej osobe, alebo len vo vzťahu ku konaniam s rovnakým predmetom, ako je konanie, v ktorom bola podaná námietka, o ktorú ide vo veci samej. Je však nepochybné, že španielsky súd mal právomoc podľa článku 4 tohto nariadenia. Okrem toho nič nenasvedčuje tomu, že predmet konania pred španielskym súdom sa podstatne líši od predmetu konania prebiehajúceho na vnútroštátnom súde.

2. O vzťahu medzi prvou podotázkou druhej otázky a treťou otázkou

22. Zdá sa, že existuje *a priori* nesúlad medzi prvou podotázkou druhej otázky a treťou otázkou.

23. Zatiaľ čo prvá podotázka druhej otázky odkazuje na voľbu práva uskutočnenú podľa článku 22 nariadenia č. 650/2012, zo znenia tretej otázky však vyplýva, že podľa vnútroštátneho súdu si poručiteľ nemohol zvoliť nemecké právo na základe tohto ustanovenia a že uplatnenie tohto práva vyplýva z článku 83 ods. 4 uvedeného nariadenia. V tomto smere sa vnútroštátny súd svojou treťou otázkou pýta, či sa článok 6 písm. a) a článok 7 písm. a) nariadenia, ktoré predpokladajú voľbu práva „podľa článku 22“, uplatňujú aj v prípade, keď uplatnenie práva štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom, vyplýva z článku 83 ods. 4 nariadenia, a teda keď „tento právny poriadok sa považuje za právny poriadok zvolený za rozhodné právo pre dedenie“ [5].

24. Pripomienka, ktorú uviedla CR, že v prvej podotázke „chýba“ článok 83 ods. 4 nariadenia č. 650/2012, by mohla naznačovať, že CR zistila nezrovnalosť uvedenú v bodoch 22 a 23 vyššie. CR tiež tvrdí, že španielsky súd v rámci preskúmania svojej právomoci vykonal posúdenie článku 22 tohto nariadenia. Nemožno však vylúčiť, že CR sa týmto tvrdením snaží preukázať, že súdy členského štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom, nemôžu overiť uplatniteľnosť práva tohto štátu bez ohľadu na to, či toto uplatňovanie vyplýva z článku 22 (prvá podotázka druhej otázky), alebo z článku 83 ods. 4 uvedeného nariadenia (tretia otázka).

25. Španielska vláda ďalej uvádza, že súd tohto členského štátu, ktorý odmietol vykonávať svoju právomoc v prospech nemeckých súdov, tvrdil, že pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 650/2012 zosnulý na základe svojho vnútroštátneho práva, t. j. nemeckého práva, spísal závet, z ktorého na základe článku 83 ods. 4 tohto nariadenia automaticky vyplýva voľba tohto práva ako rozhodného práva pre dedenie.

26. V každom prípade domnievať sa v rámci analýzy prvej podotázky druhej otázky, že súdy členského štátu, ktorého bol zosnulý štátnym príslušníkom, ktoré začali konať podľa článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012, nemôžu overiť, či sa skôr konajúci súd správne domnieval, že právo tohto členského štátu bolo zvolené alebo sa považuje za zvolené pre dedenie, by viedlo k tomu, že nezrovnalosť uvedená v bodoch 22 a 23 vyššie by bola irelevantná. Okrem toho skutočnosť, že uvedené právo nebolo zvolené podľa článku 22 tohto nariadenia, ale považuje sa za zvolené na základe jeho článku 83 ods. 4, nemôže mať za následok, že súdy členského štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom, sú na základe rozhodnutia o odmietnutí vykonávať právomoc povinné uplatniť uvedené nariadenie, aj keď dedenie nepatrí do jeho pôsobnosti *ratione temporis*. [6]

[5] Pre úplnosť uvádzam, že z nariadenia č. 650/2012 vyplýva, že na jednej strane sa s výnimkou niekoľkých článkov uplatniteľných ku skorším dátumom uplatňuje od 17. augusta 2015 (článok 84 druhý odsek), a na druhej strane sa vzťahuje na dedenie po osobách, ktoré zomreli 17. augusta 2015 alebo neskôr (článok 83 ods. 1). Samostatne vzaté, riešenia prijaté v týchto ustanoveniach, pokiaľ ide o pôsobnosť *ratione temporis* tohto nariadenia, pravdepodobne nezohľadňujú právne úkony nakladania s majetkom pre prípad smrti, ktoré boli prijaté pred 17. augustom 2015. S cieľom predísť tejto situácii normotvorca Únie zaviedol v článku 83 uvedeného nariadenia dodatočné prechodné ustanovenia. Článok 83 ods. 2 uvedeného nariadenia tak stanovuje: „Ak si zosnulý zvolil rozhodné právo pre dedenie pred 17. augustom 2015, jeho voľba je platná, pokiaľ spĺňa podmienky stanovené v kapitole III alebo pokiaľ je platná podľa noriem medzinárodného práva súkromného, ktoré boli platné v čase voľby v štáte, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt, alebo v ktoromkoľvek inom štáte, ktorého bol štátnym príslušníkom“. Navyše článok 83 ods. 4 nariadenia č. 650/2012 stanovuje: „Ak bol právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti urobený pred 17. augustom 2015 v súlade s právnym poriadkom, ktorý by si zosnulý bol býval mohol zvoliť v súlade s týmto nariadením, tento právny poriadok sa považuje za právny poriadok zvolený za rozhodné právo pre dedenie.“ Ako už Súdny dvor uviedol, cieľom tohto prvého ustanovenia „je zachovať vôľu poručiteľa a na to, aby bola táto voľba platná, musí spĺňať podmienky stanovené v uvedenom ustanovení“, zatiaľ čo druhé ustanovenie „upravuje prípady, v ktorých právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neobsahuje takúto voľbu“. Pozri rozsudok zo 16. júla 2020, E. E. (Súdna právomoc a rozhodné právo v dedičských veciach) (C-80/19, EU:C:2020:569, bod 92).

[6] Pokiaľ ide o prechodné ustanovenia nariadenia č. 650/2012, pozri poznámku pod čiarou 5.

27. Za týchto okolností, aby bolo možné poskytnúť užitočnú odpoveď vnútroštátnemu súdu, treba prvú podotázku chápať tak, že smeruje k určeniu, či súd členského štátu, ktorého právomoc vyplýva zo skutočnosti, že skôr konajúci súd odmietol vykonávať svoju právomoc, môže overiť, či sa tento naposledy uvedený súd správne domnieval, že právo tohto členského štátu bolo zvolené alebo sa považuje za zvolené pre dedenie.

28. Je nepochybne pravda, že takto preformulovaná prvá podotázka akoby predurčovala odpoveď, ktorú treba dať na tretiu otázku. Z toho totiž vyplýva, že článok 6 písm. a) a článok 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012 sa môžu uplatniť, ak sa právo členského štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom, považuje za zvolené na základe článku 83 ods. 4 tohto nariadenia.

29. Avšak na jednej strane, ako tvrdili všetci účastníci konania, v takejto situácii sa uplatňuje článok 6 písm. a) a článok 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012. Na druhej strane v prípade, že súdy členského štátu, ktorého bol zosnulý štátnym príslušníkom, nemôžu overiť, či sa skôr konajúci súd správne domnieval, že právo tohto členského štátu bolo zvolené alebo sa považuje za zvolené pre dedenie (prvá podotázka), o tom, či tento súd môže rozhodnúť na základe článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012, ak sa právo členského štátu, ktorého bol zosnulý štátnym príslušníkom, považuje za zvolené na základe jeho článku 83 ods. 4, nemali rozhodnúť súdy členského štátu, ktorého bol zosnulý štátnym príslušníkom, ale súd, ktorý začal konať skôr. Ak by sa táto hypotéza potvrdila, súdy tohto členského štátu by nemohli *a fortiori* zamietnuť takýto výklad všetkých účastníkov konania s odvolaním sa na spoločnú neuplatniteľnosť týchto ustanovení.

30. Pripomínam, že v súlade s požiadavkou Súdneho dvora sa tieto návrhy obmedzia na analýzu druhej prejudiciálnej otázky. S cieľom poskytnúť odpoveď na túto otázku najprv uvediem stanoviská účastníkov konania k trom podmienkam, ktoré uviedol vnútroštátny súd (časť B), a následne budem analyzovať mechanizmus článku 6 písm. a) a článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012 (časť C).

B. Stanoviská účastníkov konania

31. CR a talianska vláda tvrdia, že súd členského štátu, ktorého právo si zvolil, alebo sa domnieva, že si ho zvolil poručiteľ, nemôže overiť, či podmienky uvedené v troch podotázkach druhej otázky boli splnené v čase, keď súd, ktorý začal konať skôr, prijal rozhodnutie o odmietnutí vykonávania právomoci.

32. Španielska vláda sa domnieva, že článok 6 písm. a) a článok 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012 sa majú vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, ktorého právomoc vyplýva z odmietnutia vykonávania právomoci, nemôže preskúmať rozhodnutie o odmietnutí vykonávania právomoci, ktoré bolo prijaté skôr. Podľa nej je však tento súd povinný overiť svoju vlastnú právomoc, a teda overiť, či si zosnulý zvolil jeho vnútroštátne právo (prvá podotázka) a či skôr konajúci súd odmietol vykonávať svoju právomoc. Španielska vláda nespresňuje praktické dôsledky tohto výkladu, ktorý vychádza najmä z výkladu článku 7 v spojení s článkom 15 tohto nariadenia. Tvrdí, že podľa naposledy uvedeného článku, ak sa začalo konanie na súde členského štátu v dedičskej veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

33. Navyše španielska vláda poukazuje na rozsudky Overseas Union Insurance a i.[7] a Gasser[8], a pripomína, že v súvislosti s Bruselským dohovorom[9] Súdny dvor rozhodol, že právomoc súdu je okrem iného priamo určená pravidlami tohto dohovoru, ktoré sú spoločné pre oba súdy, a môžu byť vykladané a uplatňované s rovnakou autoritou každým z nich.

34. Táto vláda tiež odkazuje na definíciu pojmu „rozhodnutie“ uvedeného v článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia č. 650/2012[10], a pripomína, že systém vzájomného uznávania zavedený týmto nariadením sa vzťahuje len na rozhodnutia, ktoré spadajú pod túto definíciu.

35. Pokiaľ ide o Komisiu, tvrdí, že rozhodnutie o odmietnutí vykonávania právomoci prijaté podľa článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012 musí byť pre súd, ktorý začal konať ako druhý, záväzné vzhľadom na existenciu žiadosti niektorého z účastníkov konania na odmietnutie vykonávania právomoci (druhá podotázka) a na skutočnosť, že konštatoval, že súdy členského štátu, ktorého právo bolo zvolené, sú vhodnejšie na konanie v dedičskej veci (tretia podotázka). Na podporu tohto výkladu Komisia odkazuje najmä na rozsudok Gothaer Allgemeine Versicherung a i.[11], ktorý považuje za uplatniteľný na prejednávanú vec.

36. Naopak podľa Komisie môže súd, ktorý začal konať ako druhý, overiť platnosť voľby rozhodného práva podľa článku 22 nariadenia č. 650/2012 (tretia podotázka). Existuje totiž určitý rozpor medzi všeobecnou zásadou, podľa ktorej súd, ktorý začal konať ako druhý, nemôže overiť rozhodnutie o odmietnutí vykonávať právomoc, a skutočnosťou, že práve súd, ktorý začal konať ako druhý, musí určiť rozhodné právo. Súd, ktorý začal konať ako druhý, tak musí mať možnosť overiť platnosť voľby práva v prospech práva štátu konajúceho súdu, nie pokiaľ ide o medzinárodnú právomoc, ale pokiaľ ide o jej účinok v oblasti kolíznych noriem. V prejednávanej veci totiž, pokiaľ ide o túto právomoc, skôr konajúci súd rozhodol na základe vlastného posúdenia článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012, ktorý vo všetkých prípadoch predpokladá voľbu práva podľa článku 22 tohto nariadenia.

C. O mechanizme stanovenom v článku 6 písm. a) a v článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012

37. Ako bolo zdôraznené v právnej teórii,[12] mechanizmus stanovený v článku 6 písm. a) a v článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012 je inšpirovaný doktrínou *forum non conveniens*, ktorá sa odráža aj v iných ustanoveniach medzinárodného práva súkromného Únie, ako je článok 12 tohto nariadenia, článok 15 nariadenia (ES) č. 2201/2003[13] a články 33 a 34 nariadenia (EÚ) č. 1215/2012[14].

7 Rozsudok z 27. júna 1991 (C-351/89, EU:C:1991:279, bod 23).

8 Rozsudok z 9. decembra 2003 (C-116/02, EU:C:2003:657, bod 48).

9 Dohovor z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), zmenený neskoršími dohovormi o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru (ďalej len „Bruselský dohovor“).

10 Podľa článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia č. 650/2012.

11 Rozsudok z 15. novembra 2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

12 Pozri MARONGIU BUONAIUTI, F.: Article 6. In: CALVO CARAVACA, A. L., DAVÌ, A., MANSEL, H. P.: *The EU Succession Regulation. A Commentary*. Cambridge University Press: Cambridge, 2016, s. 165.

13 Nariadenie Rady z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. ES L 338, 2003, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 243).

14 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1).

38. Osobitosti tohto mechanizmu ho však odlišujú od typických prejavov doktríny *forum non conveniens*. Skutočnosti, ktoré umožňujú odpovedať na druhú prejudiciálnu otázku, je preto potrebné hľadať najmä v samotnom nariadení č. 650/2012. Tieto skutočnosti sa týkajú po prvé povahy podmienok stanovených v troch podotázkach, ktorým podlieha rozhodnutie o odmietnutí vykonávania právomoci prijaté podľa článku 6 písm. a) tohto nariadenia, po druhé kvalifikácie tohto rozhodnutia ako rozhodnutia, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus uznávania zavedený uvedeným nariadením, ako aj po tretie účinku uvedeného rozhodnutia, pokiaľ ide o rozdelenie právomoci medzi členské štáty.

1. Povaha podmienok uvedených v troch podotázkach

39. Článok 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012 sa týka fakultatívneho odmietnutia vykonávania právomoci. Aj keď sú splnené podmienky týkajúce sa voľby práva členského štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom (prvá podotázka), a existencie žiadosti niektorého z účastníkov konania na odmietnutie vykonávania právomoci (druhá podotázka), skôr konajúci súd nie je vôbec povinný odmietnuť vykonávať svoju právomoc v prospech súdov tohto členského štátu: *môže* tak urobiť, *ak sa domnieva*, že tieto súdy sú vhodnejšie na konanie v dedičskej veci. Skutočnosť, že prijatie (alebo neprijatie) rozhodnutia o odmietnutí vykonávania právomoci podľa článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012 patrí do jeho posúdenia, je zásadným ukazovateľom toho, že toto rozhodnutie by nemalo byť preskúmané súdmi iného členského štátu, prinajmenšom v rozsahu, v akom sa toto rozhodnutie týka skutočnosti, že súdy tohto členského štátu sa považujú za súdy, ktoré sú vhodnejšie na konanie v dedičskej veci (tretia podotázka).

40. Okrem toho sa žiadosť na odmietnutie vykonávania právomoci podľa článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012 (druhá podotázka) musí vypracovať a podať na súde, ktorý začal konať skôr, v súlade s *lex fori*. Tento súd tak môže ľahko overiť aj to, či mu bola takáto žiadosť predložená niektorým z účastníkov konania a či vyvoláva účinky, ktoré mu umožňujú odmietnuť vykonávať svoju právomoc.

41. Hoci španielska vláda uznáva, že podmienky uvedené v druhej a tretej podotázke druhej otázky nemusí overovať skôr konajúci súd, domnieva sa, že z výkladu článku 7 v spojení s článkom 15 nariadenia č. 650/2012 vyplýva, že súd členského štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom, je povinný overiť svoju vlastnú právomoc, a teda overiť, či si zosnulý zvolil jeho vnútroštátne právo a či súd, ktorý začal konať skôr, odmietol vykonávať svoju právomoc (prvá podotázka). Zdá sa, že toto tvrdenie vychádza z výkladu týchto ustanovení, podľa ktorého skutočnosti, na ktoré odkazuje znenie tohto prvého ustanovenia, musí overiť súd členského štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom.[15]

42. Hoci vnútroštátny súd svojou druhou otázkou žiada Súdny dvor o výklad článku 6 písm. a) a článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012, podmienky, ktorými sa tento súd zaoberá v troch podotázkach, sú uvedené v tomto prvom ustanovení. Tieto podmienky upravujú právomoc súdov uvedených v článkoch 4 a 10 tohto nariadenia alebo, konkrétnejšie, určujú, či tieto súdy môžu odmietnuť vykonávať právomoc, ktorú sú povinné vykonávať, s výnimkou prípadov výslovne stanovených v uvedenom nariadení.

[15] Zdá sa, že skutočnosti týkajúce sa toho, či si zosnulý zvolil svoje vnútroštátne právo a či súd, ktorý začal konať skôr na základe jeho obvyklého pobytu, odmietol vykonávať svoju právomoc, sa odrážajú v znení článku 7 nariadenia č. 650/2012, podľa ktorého sa toto ustanovenie týka „súd[ov] členského štátu, ktorého právny poriadok si zvolil zosnulý podľa článku 22“, ktoré majú právomoc konať ak „predtým konajúci súd odmietol vykonávať právomoc v rovnakej veci podľa článku 6“.

43. Naopak podmienky, ktorými sa tento súd zaoberá vo svojich troch podotázkach, sú len nepriamo uvedené v článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012, keďže tento článok sa uplatňuje „ak predtým konajúci súd odmietol vykonávať právomoc v rovnakej veci podľa článku 6“. Je pravda, že prvá časť článku 7 tohto nariadenia odkazuje na „súdy členského štátu, ktorého právny poriadok si zvolil zosnulý podľa článku 22“. Podmienka týkajúca sa voľby práva tohto členského štátu je však už obsiahnutá v článku 6 uvedeného nariadenia [16]. Samotným účelom odkazu na článok 7 je len označenie súdov uvedených v tomto ustanovení.

44. Overenie vykonané týmito súdmi podľa článku 15 nariadenia č. 650/2012 sa teda musí týkať existencie rozhodnutia o odmietnutí vykonávania právomoci prijatého na základe článku 6 písm. a) tohto nariadenia. Naopak splnenie podmienok uvedených vnútroštátnym súdom v troch podotázkach druhej otázky musí overiť súd príslušný podľa článku 4 alebo 10 tohto nariadenia. Týmto spôsobom tento súd v praxi overuje podmienky svojej právomoci. Ako vyplýva z rozsudkov Overseas Union Insurance a i. [17] a Gasser [18], na ktoré odkazuje španielska vláda, následne konajúci súd nemá v nijakom prípade lepšie postavenie než skôr konajúci súd, aby rozhodol o právomoci tohto posledného uvedeného súdu.

45. Túto úvahu nespochybňuje tvrdenie Komisie, v ktorom sa zrejme poukazuje na dvojakú povahu podmienky týkajúcej sa voľby práva členského štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom. Zdá sa, že toto tvrdenie vychádza z výkladu, podľa ktorého by súd, ktorý začal konať skôr, skúmal voľbu rozhodného práva pre dedenie len na účely pravidiel právomoci, takže by prislúchalo následne konajúcemu súdu, aby túto voľbu preskúmal na účely kolíznych noriem.

46. Nič nenasvedčuje tomu, že nariadenie č. 650/2012 rozlišuje medzi voľbou práva platnou na účely pravidiel o právomoci a voľbou platnou na účely kolíznych noriem. Vždy ide o voľbu uskutočnenú (alebo považovanú za uskutočnenú) na základe tých istých ustanovení tohto nariadenia a ako sa uvádza v právnej teórii, existenciu platnej voľby práva, ktorú konštatoval skôr konajúci súd, opätovne nepreskúmajú súdy členského štátu, ktorého právo bolo zvolené, konajúce podľa článku 7 písm. a) toho istého nariadenia. [19] Okrem toho odmietnutie vykonávania právomoci v prospech týchto súdov umožňuje zachovať súlad medzi sídlom súdu (*forum*) a právnym poriadkom (*ius*).

2. Rozhodnutie o odmietnutí vykonávania právomoci ako rozhodnutie, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus uznávania

47. Ako uvádza Komisia, z rozsudku Gothaer Allgemeine Versicherung a i. [20] vyplýva, že pokiaľ ide o nariadenie (ES) č. 44/2001 [21], ktoré nahradilo Bruselský dohovor, rozhodnutie, ktorým súd členského štátu odmietol vykonávať svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci,

[16] „Ak je právny poriadok, ktorý si zosnulý zvolil na vyporiadanie svojho dedičstva podľa článku 22, právnym poriadkom členského štátu…“.

[17] Rozsudok z 27. júna 1991 (C-351/89, EU:C:1991:279, bod 23).

[18] Rozsudok z 9. decembra 2003 (C-116/02, EU:C:2003:657, bod 48).

[19] Pozri BONOMI, A.: Article 6. In: BONOMI, A., WAUTELET, P.: *Le droit européen des successions. Commentaire du règlement (UE) n° 650/2012, du 4 juillet 2012*. Bruylant: Brusel, 2016, s. 219. Pozri v tomto zmysle tiež MARONGIU BUONAIUTI, F.: Article 7. In: CALVO CARAVACA, A. L., DAVÌ, A., MANSEL, H. P.: *The EU Succession Regulation. A Commentary*. Cambridge University Press: Cambridge, 2016, s. 174.

[20] Rozsudok z 15. novembra 2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

[21] Nariadenie Rady z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

predstavuje rozhodnutie, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus uznávania zavedený týmto nariadením a je záväzný pre súdy ostatných členských štátov, pokiaľ ide o konštatovanie platnosti tejto doložky.

48. Keďže ustanovenia Bruselského dohovoru, na ktoré Súdny dvor odkazoval v uvedenom rozsudku Gothaer Allgemeine Versicherung a i., aby dospel k tomuto riešeniu, sa podstatným spôsobom nelíšia od ustanovení nariadenia č. 650/2012, domnievam sa, že poznatky vyvodené z rozsudku Gothaer Allgemeine Versicherung a i.[22] sú na toto nariadenie použiteľné.

49. Rozhodnutie o odmietnutí vykonávania právomoci je preto *mutatis mutandis* záväzné pre súdy iných členských štátov, pokiaľ ide o konštatovanie, že podmienky stanovené v článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012 boli v čase prijatia tohto rozhodnutia splnené, ak tento súd ich overil.[23]

50. Podmienky stanovené v článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012 totiž predstavujú podmienky právomoci v širšom zmysle slova, ktoré konkrétne určujú, či súd, ktorý začal konať skôr, môže odmietnuť vykonávať svoju právomoc.[24] Okrem toho sa na rozhodnutie o odmietnutí vykonávania právomoci vzťahuje mechanizmus uznávania zavedený nariadením č. 650/2012. Ďalej dodržiavanie zásady vzájomnej dôvery pri výkone spravodlivosti v členských štátoch, ktorá je základom uplatňovania ustanovení tohto nariadenia o uznávaní a výkone rozhodnutí,[25] umožňuje, aby uvedené rozhodnutie nebolo uznané len v prípadoch stanovených v tomto nariadení. V súlade s touto logikou sa podľa článku 41 uvedeného nariadenia rozhodnutie o odmietnutí vykonávania právomoci, ktoré bolo prijaté v členskom štáte, nesmie skúmať vo veci samej. Vylúčenie skúmania vo veci samej sa zvyčajne vzťahuje aj na uplatňovanie harmonizovaných pravidiel na určenie právomoci súdom.[26] Navyše článok 40 toho istého nariadenia, ktorý stanovuje dôvody neuznania, neumožňuje súdu iného členského štátu neuznať rozhodnutie o odmietnutí vykonávania právomoci len z dôvodu, že sa domnieva, že v tomto rozhodnutí bolo nesprávne uplatnené právo Únie.[27]

51. Toto riešenie sa okrem toho vysvetľuje aj tým, že rozhodnutie o odmietnutí vykonávania právomoci prijaté podľa článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012 podlieha preskúmaniu v rámci právneho poriadku členského štátu súdu, ktorý začal konať skôr. Toto preskúmanie sa môže týkať aj overenia podmienok uvedených v troch podotázkach druhej otázky. Okrem toho s cieľom zabezpečiť jednotný výklad pravidiel tohto nariadenia v rámci Únie môžu súdy tohto právneho poriadku využiť mechanizmus prejudiciálneho konania stanovený v článku 267 ZFEÚ.

22 Rozsudok z 15. novembra 2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

23 Súdny dvor totiž v rozsudku z 15. novembra 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung a i. (C-456/11, EU:C:2012:719, bod 41), rozhodol, že rozhodnutie ktorým súd členského štátu odmietol vykonávať svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci z dôvodu, že táto doložka je platná, zaväzuje súdy ostatných členských štátov, pokiaľ ide o rozhodnutie tohto súdu o nedostatku jeho právomoci obsiahnuté vo výroku jeho rozhodnutia, ako aj o konštatovanie platnosti tejto doložky obsiahnuté v odôvodnení tohto rozhodnutia, o ktoré sa tento výrok nevyhnutne opiera. Z toho vyvodzujem, že súd, ktorý začal konať ako prvý, musí vo výroku svojho rozhodnutia alebo v jeho odôvodnení uviesť, že podmienky uvedené v troch podotázkach druhej prejudiciálnej otázky boli overené pri prijatí rozhodnutia o odmietnutí vykonávania právomoci, aby tak súd, ktorý začal konať ako druhý, mohol na základe tohto výroku a/alebo tohto odôvodnenia preukázať existenciu rozhodnutia o odmietnutí vykonávania právomoci prijatého na základe článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012, ktorý je pre tento súd záväzný, pokiaľ ide o tieto tri otázky, bez toho, aby mohol spochybniť dôvodnosť overení vykonaných skôr konajúcim súdom.

24 Pozri bod 42 vyššie.

25 Rozsudok z 23. mája 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444, bod 52).

26 Pozri analogicky rozsudok z 15. novembra 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung a i. (C-456/11, EU:C:2012:719, bod 37).

27 Pozri tiež analogicky rozsudok z 11. mája 2000, Renault (C-38/98, EU:C:2000:225, bod 33).

52. V súlade so zásadou vzájomnej dôvery pri výkone spravodlivosti v členských štátoch tak súd iného členského štátu, ktorý začal konať následne podľa článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012, nemôže nahradiť súdy zabezpečujúce preskúmavanie konaní v rámci právneho poriadku členského štátu skôr konajúceho súdu. Z vyššie uvedeného vyplýva, že následne konajúci súd nemôže overiť podmienky uvedené v troch podotázkach druhej otázky, ak ich overil skôr konajúci súd.

3. Účinok vyvolaný odmietnutím vykonávania právomoci podľa článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012

53. Článok 22 ods. 1 nariadenia č. 650/2012 umožňuje, aby si osoba za rozhodné právo, ktorým sa bude spravovať celé jej dedičstvo, zvolila právny poriadok štátu, ktorého je štátnym príslušníkom. Článok 83 ods. 4 tohto nariadenia stanovuje, že tento právny poriadok sa považuje za právny poriadok zvolený za rozhodné právo pre dedenie. Súd, ktorý začal konať skôr podľa článku 4 alebo článku 10 nariadenia, však môže odmietnuť vykonávať svoju právomoc len v prospech súdov *členského štátu*, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom. Ak bolo za rozhodné právo pre dedenie zvolené (alebo sa považuje za zvolené) právo tretieho štátu, skôr konajúci súd nemôže odmietnuť vykonávať svoju právomoc v prospech súdov tohto tretieho štátu.

54. V právnej teórii sa uvažovalo o viacerých možných dôvodoch tohto riešenia, ale žiadny z nich nie je úplne presvedčivý.[28] Ďalším dôvodom by mohol byť účinok odmietnutia vykonávania právomoci, ktorý vedie k tomu, že súdy členského štátu, ktorého bol zosnulý štátnym príslušníkom, automaticky získavajú právomoc. Súdy tretieho štátu, ktoré neuplatňujú nariadenie č. 650/2012, však nemôžu byť podľa článku 7 písm. a) tohto nariadenia povinné vykonávať právomoc, ktorú súd členského štátu odmietol. Okrem toho tieto súdy nemajú prospech zo vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi, ktorá je základom uvedeného nariadenia.

55. Zámer normotvorcu zdôrazniť účinok, ktorý vyvoláva odmietnutie vykonávania právomoci, potvrdzuje analýza prípravných prác nariadenia č. 650/2012.

56. Návrh nariadenia[29] totiž vo svojom článku 5 ods. 1 stanovoval, že „ak si zosnulý na vysporiadanie svojho dedičstva zvolil právo členského štátu..., súd, ktorému sa vec postúpi v súlade s článkom 4, môže na žiadosť niektorej zo strán, a ak sa domnieva, že súdy členského štátu, ktorého právo bolo zvolené, sú príslušné rozhodnúť [sú vhodnejšie na konanie – *neoficiálny preklad*] v tejto dedičskej veci, odložiť svoje rozhodnutie a vyzvať účastníkov, aby sa s nárokom obrátili na súdy tohto členského štátu“. V tom istom článku sa uvádzalo, že súd, ktorý začal konať ako prvý pokračuje vo výkone svojej právomoci, ak súdy členského štátu, ktorého právo bolo zvolené, nezačali konať v lehote stanovenej týmto prvým súdom[30] a ak sa súdy členského štátu, ktorého právo bolo zvolené, nevyhlásili za príslušné najneskôr do ôsmich týždňov odo dňa začatia konania.[31]

[28] Pozri BONOMI, A., c. d., s. 214.

[29] Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o súdnej príslušnosti, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a verejných listín v oblasti dedenia a o zavedení európskeho dedičského osvedčenia [KOM(2009) 154 v konečnom znení] (ďalej len „návrh nariadenia“).

[30] Článok 5 ods. 2 návrhu nariadenia.

[31] Článok 5 ods. 3 návrhu nariadenia.

57. Prenos právomoci na súdy členského štátu, ktorého právo si poručiteľ zvolil, teda nebol automatický,[32] ale až keď ho tieto súdy na základe postúpenia veci v dedičských veciach prijali. Ako bolo zdôraznené v právnej teórii, toto riešenie, bez toho, aby sa prehliadli rozdiely medzi nimi,[33] zopakovalo riešenie obsiahnuté v článku 15 nariadenia č. 2201/2003.

58. Na základe stanoviska Parlamentu v prvom čítaní[34] bolo riešenie prijaté v článku 5 návrhu nariadenia s konečnou platnosťou formulované v článku 6 písm. a) a článku 7 písm. a) nariadenia č. 650/2012. Vykonaná zmena potvrdzuje zámer normotvorcu Únie neprijať riešenie, podľa ktorého by súdy členského štátu, ktorého právo bolo zvolené, mohli odmietnuť vykonávať svoju právomoc.

59. Za tohto stavu by konštatovanie, že súdy členského štátu, ktorého právo bolo zvolené alebo sa považuje za zvolené ako rozhodné právo pre dedenie, môžu overiť, či boli pri prijatí rozhodnutia o odmietnutí vykonávania právomoci splnené podmienky stanovené v článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012, mohlo v praxi znamenať uznanie možnosti týchto súdov odmietnuť vykonávať právomoc vyplývajúcu z tohto odmietnutia a oslabil by sa tak mechanizmus článku 6 písm. a) a článku 7 písm. a) tohto nariadenia.

60. Súd, ktorý odmietol vykonávať svoju právomoc podľa článku 6 písm. a) nariadenia č. 650/2012, by automaticky nezískal právomoc späť, čo by mohlo viesť k situáciám odopretia spravodlivosti.[35] Výklad, podľa ktorého súdy členského štátu, ktorého je poručiteľ štátnym príslušníkom, nemôžu overovať, či boli splnené podmienky uvedené v troch podotázkach, tak umožňuje predchádzať riziku negatívneho konfliktu právomoci, ktorý by mohol vzniknúť, ak by skôr konajúci súd odmietol vykonávať svoju právomoc, a súd členského štátu, ktorého bol poručiteľ štátnym príslušníkom, by usúdil, že podmienky stanovené v článku 6 písm. a) nariadenia nie sú splnené.

61. So zreteľom po prvé na povahu podmienok uvedených v troch podotázkach, ktoré určujú, či skôr konajúci súd môže odmietnuť právomoc, ktorú je v zásade povinný vykonávať,[36] po druhé na kvalifikáciu rozhodnutia o odmietnutí vykonávania právomoci ako rozhodnutia, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus uznávania zavedený nariadením č. 650/2012,[37] ako aj po tretie na snahu zabezpečiť, aby toto rozhodnutie malo účinok zamýšľaný normotvorcom Únie,[38] navrhujem, aby sa na druhú prejudiciálnu otázku odpovedalo tak, že článok 6 písm. a) a článok 7 písm. a) tohto nariadenia sa majú vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, ktorého právomoc má vyplývať zo skutočnosti, že súd iného členského štátu, ktorý začal konať skôr, odmietol vykonávať svoju právomoc, nie je oprávnený overiť po prvé, či sa skôr konajúci súd správne domnieval, že právo tohto členského štátu bolo zvolené alebo sa považuje za zvolené pre dedenie, po druhé, či niektorý z účastníkov konania podal žiadosť podľa článku 6 písm. a) uvedeného nariadenia na súd, ktorý

[32] Potvrdila to aj Komisia, keď uviedla, že „odkázanie na príslušný [postúpenie na vhodnejší – *neoficiálny preklad*] súd by nemalo byť automatické, pokiaľ si zosnulý zvolil právo iného členského štátu“. Pozri návrh nariadenia, s. 5.

[33] Pozri LEIN, E.: A Further Step Towards a European Code of Private International Law: The Commission Proposal for a Regulation on Succession. In: *Yearbook of Private International Law*. 2009, zv. XI, s. 119 a 120.

[34] Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 13. marca 2012, EP-PE_TC1-COD(2009) 157.

[35] Je pravda, že v niektorých prípadoch by sa takejto situácii teoreticky dalo predísť uplatnením článku 11 nariadenia č. 650/2012, ktorý stanovuje *forum necessitatis*. Toto ustanovenie však stanovuje podmienky, ktoré môžu vylúčiť jeho uplatnenie, ak súdy dvoch členských štátov už usúdili, že nemajú právomoc konať v dedičskej veci.

[36] Pozri body 42 až 44 vyššie.

[37] Pozri bod 52 vyššie.

[38] Pozri bod 54 vyššie.

začal konať skôr, a po tretie, či sa skôr konajúci súd správne domnieval, že súdy uvedeného členského štátu sú vhodnejšie na konanie v dedičskej veci, ak tieto tri podmienky overil skôr konajúci súd.

V. Návrhy

62. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy Súdnemu dvoru navrhujem, aby na druhú prejudiciálnu otázku, ktorú položil Oberlandesgericht Köln (Vyšší krajinský súd Kolín nad Rýnom, Nemecko), odpovedal takto:

Článok 6 písm. a) a článok 7 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve sa majú vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, ktorého právomoc má vyplývať zo skutočnosti, že súd iného členského štátu, ktorý začal konať skôr, odmietol vykonávať svoju právomoc, nie je oprávnený overiť po prvé, či sa skôr konajúci súd správne domnieval, že právo tohto členského štátu bolo zvolené alebo sa považuje za zvolené pre dedenie, po druhé, či niektorý z účastníkov konania podal žiadosť podľa článku 6 písm. a) uvedeného nariadenia na súd, ktorý začal konať skôr, a po tretie, či sa skôr konajúci súd správne domnieval, že súdy uvedeného členského štátu sú vhodnejšie na konanie v dedičskej veci, ak tieto tri podmienky overil skôr konajúci súd.